

La ruta recorre diverses estacions de metro i descobreix detalls i històries de les diferents parades.
FOTOS: JOAN COLL / CULTRUTA

90 ANYS D'HISTÒRIES DEL METRO

Una ruta repassa l'evolució del suburbà barceloní amb anècdotes i fets històrics ● Els secrets de la Barcelona subterrània queden al descobert ● D'estació en estació, el guia desgrana la ciutat que ha crescut sota terra

ÀNGELS MENA
ocicat@20minutos.es / twitter: @20m
20minutos

En un segle, Barcelona ha crescut molt, però no només en la seva superfície, sinó també, sota terra, ja que l'expansió dels barris de la ciutat ha anat acompanyada de la implantació i extensió de la xarxa de metro. Ara, amb motiu del programa d'activitats dissenyat per celebrar el 90 aniversari de la inauguració de la primera línia del suburbà barceloní, CultRuta, amb la col·laboració de Transports Metropolitans de Barcelona, ha posat en marxa una visita guiada per

descobrir la història —o, millor dit, les històries— d'aquest transport públic que encara avui està en evolució.

Sota el títol de *BCN subterrània: històries del metro* es presenta un recorregut d'estació en estació, en què a partir dels espais públics de les primeres línies inaugurades —Gran Metro i Transversal— es dona a conèixer la història de la ciutat que tenim a sota dels nostres peus i que ha anat canviant en paral·lel a la de la superfície. L'itinerari parla des de les diferents tècniques d'excavació i construcció, fins a la decoració i rotulació de les estacions, sense oblidar l'ús d'algunes parades del suburbà com a refugis antiaeris durant la Guerra Civil ni els mites sobre suposades estacions fantasma.

CultRuta (www.cultruta.com), empresa de rutes i serveis culturals de Barcelona especialitzada des del 2008 en itineraris temàtics per la capital catalana, està al darrere d'aquesta activitat, que compta

POSTALS DEL PASSAT I DEL PRESENT

Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) commemora enguany el 90è aniversari de la inauguració del primer tram del metro el 1924. Per això, s'han dissenyat una sèrie d'esdeveniments per tal de donar a conèixer l'evolució d'aquesta mitjà de transport públic, que ja té 141 estacions, 102,6 quilòmetres i transporta un milió de persones cada dia. Algunes d'aquestes activitats (www.tmb.cat) ja s'han celebrat, però n'hi ha d'altres que encara s'estan preparant, com la identificació amb codis QR de les estacions del tram Catalunya-Lesseps. Entre finals d'octubre i finals de febrer es podrà veure una exposició itinerant de resum dels 90 anys del metro (a les fotos, algunes imatges històriques) i l'Espai Mercè Sala, a Diagonal, mostrarà la gènesi del suburbà amb una mostra que s'inaugurarà a finals de novembre.

OCIpèdia

TRANSVERSAL I GRAN METRO

A principis dels anys 20, la societat Ferrocarril Metropolitano de Barcelona SA va promoure una línia subterrània de ferrocarril entre Sants i Sant Martí, que es va anomenar Transversal. I la societat Gran Metropolitano de Barcelona SA, coneguda com a Gran Metro, volia construir una línia entre Colom i Gràcia.

DE 1924 A 1934

El 30 de desembre del 1924 es van inaugurar els 2,7 km del primer tram del Gran Metro, entre Lesseps i Catalunya. I, gairebé dos anys després, es va acabar el primer tram del Transversal, entre la Bordeta i Catalunya. El 1934 ambdues línies ja s'havien ampliat.

amb la necessària col·laboració del guia, en aquest cas, Manuel Marina, que és qui ha documentat tot el que explica als grups de *turistes suburbans* que s'animen a conèixer el metro de Barcelona més a fons des d'una perspectiva més cultural i divulgativa. De fet, Marina ha estat interessat per la història del metro des de petit. El seu avi li n'explicava detalls sobre l'excavació i construcció, perquè tenia un familiar que treballava com a tècnic a l'empresa Hormaeche, que va construir la línia 1 de Madrid i el Gran Metro de Barcelona. L'interès per aquest tema li va fer escollir-lo com a projecte final de la Diplomatura de Turisme i va desenvolupar un treball sobre la creació d'un itinerari històric, que, ara, ha pres vida amb forma de ruta.

Els participants s'equipen amb un sistema de radioguia per escoltar més bé les explicacions del guia durant la passejada per les andanes i els vagons. La primera parada és a Catalunya, des d'on el 1924 va sortir el primer metro cap a Lesseps i on una placa ho commemora a l'actual andana direcció Trinitat Nova. Tot seguit s'agafa el metro fins a Fontana, on es conserva part de la decoració original de fa 90 anys, en l'arcada d'accés a un túnel. A Passeig de Gràcia, la visita canvia al que avui és la Línia 4, recordant amb fotos i plànols que aquesta part va

ser, antigament, un segon braç del Gran Metro, que acabava a l'estació *Correos* (avui, en desús). Baixant amb la L4, es pot intentar veure per la finestra les restes d'aquesta estació i la mai utilitzada de Banco, vora la Barceloneta, on Marina narra la dificultat de construir túnels soterrats amb el mar al costat. De retorn a Urquinaona es fa el canvi a la L1 actual (antic Transversal), que es recorre des de Marina fins a Plaça Espanya, fent parades per comentar detalls sobre el bombig d'aigua freàtica (Arc de Triomf), l'encreuament múltiple de Catalunya (que inclou Rodalies i FGC) i la complexa història de la L2/L5 (a Universitat). A l'estació de Rocafort el guia relata com va ser

bombardada a la Guerra Civil, quan els barcelonins la utilitzaven com a refugi. I també recorda l'època en què es van succeir una sèrie d'accidents i suïcidis. Tot plegat va fer que durant anys els treballadors la consideressin una estació maleïda i evitessin estar-hi més del compte. L'itinerari acaba a Espanya, on una altra placa rememora un dels episodis importants de la xarxa del metro sense que cap dels milers de persones que hi passen diàriament pel davant s'hi fixin... Un dels secrets que només es revela als participants en la ruta.

